MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

ÇİN'İN HARMONİK DÜNYA POLİTİKASI VE DÜNYA DÜZENİ

Fazlı Doğan*

Özet

Son zamanlarda "harmoni" kelimesi Çin'in politik hayatında bir fenomen haline gelmiştir. Aynı zamanda harmoni, hem söylemsel hem de bir anlayış olarak antik Çin düşüncesinin merkezi kavramlarından birisidir. Konfüçyüsçü düşüncedeki ilahi olan ve dünyevi olan arasındaki doğal uyum günümüzdeki harmoni anlayışını etkilemektedir. Hu Jintao 2004'te Çin Komünist Partisi nezdinde "harmonik toplum" söylemini ve politikasını ilan ettiğinde harmoni hakkındaki akademik çalışmalar da artmaya başlamıştır. Çin öncelikle kendi için uyumlu toplumu kurmak için çaba harcama güdüsüne sahiptir. Bu bağlamda, anti-kolonyal, ulusçu, kalkınma odaklı, sosyalist ve harmoni içindeki sosyalist topluma dayanan demokratik yönetim gibi hayati konularda bir bütünlük sağlanmalıdır. Çin kolektif liderliği tepeden inme bir yöntemle harmonik toplum projesini sosyal, politik, ekonomik ve kültürel programlarla yürütmektedir. 2012'den beri Çin'in başkanlığını yapan Xi Jinping dünya düzeninin adil olmadığını ve Çin'in harmonik dünya için çalışması gerektiğini vurgulamaktadır. Büyük harmoni içinde dünyayı birleştirecek kurumsal uyum, güç dengesi gibi çalışacak ve barışı getirecek olan güç uyumu ve değerlerin uyumunu da içeren Çin istisnacılığının bir işareti olarak görülebilir. Bu hedefler aynı zamanda açıklık, egemen eşitlik ve farklı sosyal ve ekonomik modellere derinden saygıyı da barındırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin Barışı, Büyük Harmoni, Harmonik Toplum, Harmonik Dünya

Giriş

Son zamanlarda uluslararası ilişkilerde Çin'in yükselişi en önemli konulardan birisi haline gelmeye başlamıştır. Çin'e ve Çin'in yükselişine duyulan ilginin artışında Amerikan hegemonyasının/düzeninin geldiği durum da etkili olmaktadır. Zira Soğuk Savaş'tan sonra ABD ve müttefiklerinin

* Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-Posta: fdogan@selcuk.edu.tr

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

ilişkileri SSCB tehdidi ortadan kalkmış olsa da gelişerek devam etmiştir.[1] Böylece Soğuk Savaş'ın sona erişi ile 1970'lerle birlikte moda haline gelen Amerikan düşüşü üzerine gelişen akım, zaman zaman ivme kazansa da[2] 2000'li yıllara kadar ortadan kalkmıştır. Amerikan tarihinde oldukça trajik olaylardan birisi olan 9/11 olaylarının hemen arkasından buna verilen cevap ve kısa bir sürede meydana gelen gelişmeler Amerikan düşüşü üzerine enerji harcayan insanları yeniden düşünmeye itmiştir.[3] ABD 2001'den sonra dünya politikasında militarizm ve terörle savaşı kullanarak[4] etkinliğini arttırma yoluna girmiştir. Militarizm dışında ekonomik küreselleşme konusu, aynı zamanda ABD'nin ulusal güvenlik ajandası olarak değerlendirilmelidir.[5] Ekonomik anlamda küresel sermeye birikimi ve akışı ile kendi sermayesini dominant halde tutmayı amaçlamıştır.[6] ABD'nin önünde yükselen rakipler, küresel terör, haydut devletlerle mücadele, ekonomik krizler, meşruiyet sorunu gibi çok sayıda üstesinden gelmesi gereken sorun vardır.[7] Bu bağlamda bütün bu değişkenler dikkate alındığında Çin önemli bir yerde durmaktadır.

Çin esasında Amerikan düzeninin nimetlerinden faydalanan ancak onun siyasi risklerine ve maliyetlerine katlanmadan gelişimini sürdürme gayretinde olmuştur. Diğer taraftan Amerikan hegemonyasının maliyetinin sadece Amerikan vatandaşları tarafından ödenmediği de bilinmelidir. Ticaret savaşları ile daha da açığa çıktığı gibi hala dünyanın rezerv parası dolardır. ABD bu bakımdan dünyaya hegemonyasının veya emperyalizminin maliyetini ödetmektedir.[8] 2000'li yıllarda birçok ülke aralarındaki ticaretlerinde milli paralarına geçme çalışmaları yapmaya başlamıştır. 2008 küresel krizinden çıkmak konusunda ABD'nin etkinliği aslında bu süreci zayıflatmıştır.

[1] G. John Ikenberry, "Institutions, Strategic Restraint, and the Persistence of American Postwar Order", *International Security*, Vol. 23, No. 3, 1998-1999, s. 43-78.

[2] Robert J. Lieber, "Falling Upwards: Declinism: The Box Set", *World Affairs*, Vol. 171, No. 1, 2008, s. 48-56.

[3] Michael Cox, "American Power before and after 11 September: Dizzy with Success?", *International Affairs*, Vol. 78, No. 2, 2002, s. 261-264.

[4] Philip S. Golub, "Imperial Politics, Imperial Will and the Crisis of US Hegemony", *Review of International Political Economy*, Vol. 11, No. 4, 2004, s. 763-786.

[5] Mark Beason and Richard Higgott, "Hegemony, Institutionalism and US Foreign Polcy: Theory and Practice in Comparative Historical Perspective", *Third World Quarterly,* Vol. 26, No. 7, 2005, s. 1176-1182.

[6] Spyros Sakellaropoulos and Panagiotis Sotiris, "American Foreign Policy as Modern Imperialism: From Armed Humanitarianism to Preemptive War", *Science & Society,* Vol. 72, No. 2, 2008, s. 208-235.

[7] William Pfaff, "The Question of Hegemony", *Foreign Affairs,* Vol. 80, No. 1, 2001, s. 221-232.

[8] Rohini Hensman and Marinella Correggia, "US Dollar Hegemony: The Soft Underbelly of Empire", *Economic and Political Weekly*, Vol. 40, No. 12, 2005, s. 1091-1095.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Günümüzde dünya genelinde anti-Amerikancılığın yükselişte olduğunu söylemek mümkündür. Amerikan liderliğinin düşüşü tartışmalarının bu şekilde yoğunlaştığı bir ortamda Çin'in bir alternatif olup olamayacağı da önemli tartışmalardan birisini oluşturmaktadır.

Bu çalışma, Çinli liderlerin 2004'te tanıttığı, 2006'da devreye soktuğu ve sonraki yıllarda da üzerine pratik politikalar geliştirdiği harmonik toplum ve harmonik dünya politikasının bir alternatif oluşturma çabası olduğunu ileri sürmektedir. Bu bağlamda ilk bölümde Amerikan düzeninin düşüşü konusu kısaca ele alınmıştır. İkinci bölümde Çin'i harmonik dünya politikasına iten sorunları ve motivasyonları tartışılmıştır. Üçüncü bölümde ise olası "Çin Düzeni" yani Pax Sinica'nın uygulama programı olan *harmonik dünya politikası* değerlendirilmiştir.

1. Amerikan Hegemonyasının Düşüşü

Bazı düşünürlere göre kapitalizm, işlerin yürümesi için sürekli olarak bir hegemonyaya ve dolayısı ile bir hegemona ihtiyaç duymaktadır. Modern anlamda bu süreci Britanya hegemonyası ile küresel alana yayılan bir süreç olarak görmek mümkündür. ABD ile kapitalist düzende üstünlük ve düzenin liderliği şeklinde yeni tip bir hegemonya ortaya çıkmıştır.[9] Hegemonya süreci Martrins ve Thompson'a göre, belli süreçlerden geçerek değişmekte veya dönüşmektedir. Bu bakımdan ilk aşamada bir devletin üretici, ticari, finansal, ideoloji, askeri gibi alanlarda uluslararası liderliği pekişir. İkinci aşamada liderliği ve sayılan alanlardaki üstünlüğü yavaş yavaş kötüleşmeye başlamakta ve aslında en son da askeri üstünlük son bulmaktadır.[10] Tarihsel olarak on dokuzuncu yüzyılın Britanya liderliğinde ve yirminci yüzyılın ise ABD liderliğinde şekillendiği söylenebilir.[11]

ABD'nin düşüşü konusunda yazanlar genellikle belli bir olay veya durum üzerinden genelleme yapma yoluna gitmektedir. Aslında ABD'nin dünyanın tamamı için kabul edilen bir hegemonya olabildiği bile tartışmalıdır. Örneğin Walker, Amerikan düzenin ticari düzene dayandığı ve bu bakımdan

[9] Christopher Chase-Dunn et al., "The Trajectory of the United Sates in the World-System: A Quantitative Reflection", *Sociological Perspectives,* Vol. 48, No. 2, 2005, s. 233-235.

[10] Carlos Eduardo Martins and Timothy Thompson, "The Impasses of U.S. Hegemony: Perspectives for the Twenty-first Century", *Latin American Perspectives,* Vol. 34, No. 1, 2007, s. 16-28.

[11] Takashi Inoguchi, "World Order Debates in the Twentieth Century: Through the Eyes of the Two-level Game and the Second Image (Reversed)", *The Chinese Journal of International Politics*, Vol. 3, 2010, s. 155–188.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

bir rakibi olmadığını ileri sürmektedir.[12] Wilkinson'a göre, mevcut düzen bir hegemonya olmaktan ziyade bir tek kutuplu sistemdir. ABD bu sistemde en büyük süper güç olsa da Fransa, Britanya, Rusya, Çin ve Hindistan gibi bölgesel güçler de önemli oyunculardır.[13]

Amerikan düzeni dediğimiz süreç İkinci Dünya Savaşı sonrasında çeşitli uluslararası örgütler-rejimler ve kurumlarla desteklenerek küresel yönetişim[14] gibi çalışmaya devam etmektedir. Aslında en temelde ABD'nin düşüşü tartışmaları, *Amerikan Düzeni* olarak tanımlanan değerleri koruma noktasındaki sıkıntılarına ilişkindir. Düşüş konusu göreli olarak alındığı zaman anlamlıdır.[15] Düşüş tartışmalarına kaynaklık eden en önemli değişken, bu bakımdan genel anlamda diğerlerinin ve özelde de Çin'in yükselişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Düşüş tartışmalarının başladığı 1970'lerle birlikte ABD'nin ekonomik yardım, askeri yardım ve ticaret düzenlemelerinde üstlendiği rollerde öncesine göre düşüşler gözlenmiştir. Genel olarak bu durum Amerikan hegemonyasının gerilemesi[16] olarak kabul edilmiştir. Wallerstein'e göre Vietnam, Ortadoğu, Balkanlar ve 9/11 ve sonrası olaylarla düşüş emareleri sergilenmiştir. Ona göre, üzerinde durulması gereken şey çöküşün nasıl kurtarılabileceğinden ziyade en az hasarla nasıl atlatılacağıdır.[17]

9/11 sonrası ABD'nin tek taraflı girişimleri Amerikan hegemonyasına karşı endişeleri arttıran bir unsur olmuştur. Daha da ciddisi 2007 sonunda patlak veren 2008 yılında da etkisi artarak devam eden ekonomik kriz ve aynı dönemde Çin ve Hindistan'ın çift rakamlı büyüme oranları ve Rusya'nın yeniden uyanışı Amerikan hegemonyasının düşüşü şeklinde yorumlanmıştır.[18] Diğer taraftan Bush'un ikinci döneminde ABD imajı ciddi şekilde zarar görmüştür. Avrupa'da ve dünyanın her yerinde ABD'ye olan güven tarihin en düşük seviyesine inmiştir. Aynı şekilde anti-Amerikancılık da dünyanın her

---

[12] Martin Walker, "The New American Hegemony", *World Policy Journal*, Vol. 13, No. 2, 1996, s. 21.

[13] David Wilkinson, "Unipolarity without Hegemony", *International Studies Review,* Vol. 1, No. 2, 1999, s. 141-172.

[14] Qin Yaqing, "Rule, Rules, and Relations: Towards a Synthetic Approach to Governance", *The Chinese Journal of International Politics,* Vol. 4, 2011, s. 117–145.

[15] Joshua R. Itzkowitz Shifrinson and Michael Beckley, "Correspondence: Debating China's Rise and U.S. Decline", *International Security*, Vol. 37, No. 3, 2012, s. 172-181.

[16] Jonathon S. Zwingina, "The Crisis of Hegemonic Decline: US Disinterest in Africa", *Review of African Political Economy*, No. 38, 1987, s. 71-77.

[17] Immanuel Wallerstein, "The Eagle Has Crash Landed", *Foreign Policy*, No. 131, 2002, s. 60-68.

[18] Christopher Layne, "US Hegemony in a Unipolar World: Here to Stay or Sic Transit Gloria?", *International Studies Review,* Vol. 11, 2009,s. 784.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

tarafında ciddi şekilde yükselmiştir.[19] Zira ABD birçok konuda önemli NATO müttefiklerinin bile desteğini alamamaktadır.[20] Aynı şekilde, ABD'nin agresif tutumları Amerikan düzeninin değerlerine yani barış, demokrasi ve sosyal gelişmeye engel teşkil etmektedir.[21]

2. **Çin'in Yükselişinin Temel Sorunları**

2000'li yıllara girildiği zaman Çin 1970'lerin sonlarından itibaren reformlar ile istikrarlı şekilde yüksek oranda büyüme oranları ile yükselişini sürdürmüştür. Gerek sahip olduğu rejim gerekse potansiyelleri nedeniyle uluslararası toplum tarafından bu yükselişe negatif anlamlar da yüklenmiştir. Çinliler bu yükselişi barışçıl yükseliş olarak adlandırma eğiliminde olmuştur. Çin'in hem barışçıl yükselişlerini sürdürmek konusunda hem de dünyaya yeni bir hikâye anlatabilmek için bazı temel sorunları vardır. Bu sorunları nüfusundan uluslararası piyasaların durumuna kadar geniş bir yelpazede ele almak mümkündür.

Çin sisteminde uygulamaların yasalardan daha anlamlı olduğu kabul edilebilir. Özerk bölgelerin durumunda, siyasi partiler konusunda aslında nerdeyse her konuda bu durum gözlenebilir. Bu bakımdan tek parti Çin Komünist Partisi (ÇKP) devlet aygıtı ile aynı anlama gelmektedir.[22] Çin'in en güçlü yönü olarak kabul edilen nüfusu veya insani sermayesi aynı zamanda temel bir sorunu olarak da görülebilir. Zira yaşlanma, nitelikli işgücü-düşük ücret ikilemi, emeklilik ödenekleri gibi gerçekler[23] Çin'in çözmesi gereken temel sorunları olarak ortada durmaktadır. Nüfus ile doğrudan ilişkili olarak toprağın aşırı kullanımı ve ağaçlanmanın azalması;[24] büyük nüfustaki gelir dağılımı adaletsizliği[25] gibi sorunlar da ortaya çıkmaktadır.

Hızlı büyümenin maliyeti elbette çevreye olmaktadır. 2007 yılı ile

[19] Clarence Lusane, ""We Must Lead the World:" The Obama Doctrine and the Re-branding of U.S. Hegemony", *The Black Scholar*, Vol. 38, No. 1, 2008, s. 34.

[20] William E. Odom, "American Hegemony: How to Use It, How to Lose It", Proceedings of the American Philosophical Society, Vol. 151, No. 4, 2007, s. 404-411.

[21] Samir Amin, "US Hegemony: Need to Reshape European Politics", *Economic and Political Weekly,* Vol. 34, No. 21, 1999, s. 1247-1248.

[22] Tony Saich, *Governance and politics of China*, New York: Palgrave Macmillan, 2004, s. 124-126.

[23] Chi Lo, *Understanding China's Growth: Forces that Drive China's Economic Future,* London: Palgrave Macmillan, 2007, s. 96-120.

[24] Mike Fullen et al., "Soil Erosion and Conservation on Subtropical Arable in Yunnan Province, South-west China, Terry Cannon (ed.), *China's Economic Growth The Impact on Regions, Migration and the Environment,* London: Macmillan Press, 2000, s. 279-291.

[25] Björn Gustafsson et al., "Why are Household Incomes more Unequally Distributed in China than in Russia?", *Cambridge Journal of Economics,* Vol. 35, 2011, s. 897–920.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

birlikte Çin en çok kirleten devlet de olmuştur. Çevreye verilen zarardan doğrudan veya dolaylı olarak en çok zararı da yine Çin'in göreceğinin farkına varılması[26] ile çevreci bir büyüme hedefi de kabul edilmiştir. Çin temiz enerji yatırımlarına 2010'lu yıllarda diğer ülkelere göre giderek artan oranda daha çok yatırım yapmaya da başlamıştır.[27] 2008 krizi sonrası daralan ekonomik alan Çin'e çevreci yatırımlar için fırsat da vermiştir.[28]

Çin'in en çok eleştirildiği veya hedef alındığı konuların başında belki de sorunlu olduğu insan hakları konusu gelmektedir. Çin'de komünist devrim sonrası insan hakları konusu hep bir emperyalist dayatma olarak görülmüştür.[29] Diğer taraftan Çin tarzı insan hakları doğal değildir; kanun tarafından belirlenir ve sınırlandırılır; self-determinasyon ve toplumsal haklar daha önceliklidir yani bireysel hakka inanılmaz; uluslararası değil yerel bir meseledir ve bu yönü ile de bir egemenlik konusudur.[30] Çin'de, son dönemlerde, Konfüçyüs yeniden keşfedilerek Konfüçyüs öğretileri üzerinden sorumluluklar daha önemli görülerek harmoni, çıkardan ziyade ahlak, bencillikten ziyade diğerkâmlık gibi değerler üzerinden tek tek bireyler yerine toplumun ve genelin hakları[31] daha çok öne çıkarılmaktadır. 2004'te insan haklarına saygılı olunacağı anayasaya girmiş ve çeşitli reformlar yapılmıştır.[32] Yine insan hakları ile ilişkili bir başka mesele de azınlık hakları konusunda, özerk bölgeler teorik olarak otonom olsa da Çin devletinin kültürel, ekonomik, siyasal kısaca her alanda sıkı bir kontrolü ve baskısı söz konusudur.[33] Dini ve etnik özgürlükler de sorunludur.[34] Fikri mülkiyetin korunması konusu Çin'in çözülmesi gereken meselelerden birisi

---

[26] Justin Y. Lin and Jintao Xu, "The Potential for Green Growth and Structural Transformation in China", *Oxford Review of Economic Policy*, Vol. 30, No. 3, 2014, s. 550–568.

[27] Roland Benedikter. "The Cry for Chinese Democratization: Between Idealism and Realism", Roland Benedikter, Verena Nowotny, *China's Road Ahead: Problems, Questions, Perspectives,* New York: Springer, 2014, s. 22.

[28] Mou Pu, "Green Market and Green Economy", Xiaoxi Li, Biliang Hu (ed.), *China's New Deal: The Development of China's Economy under the International Financial Crisis,* New York: Nova Science Publishers, 2011, s. 237-240.

[29] Phil C.W. Chan, "Human Rights and Democracy with Chinese Characteristics?", Human Rights Law Review, Vol. 13, No. 4, 2013, s. 645-689.

[30] Gerald Chan, *China's Compliance in Global Affairs: Trade, Arms Control, Environmental Protection, Human Rights*, Singapore: World Scientific Publishing, 2006, s. 182-183.

[31] Pinghua Sun, *Human Rights Protection System in China*, New York: Springer, 2014, s. 1-7.

[32] Surya P. Subedi, "China's Approach to Human Rights and the UN Human Rights Agenda", *Chinese Journal of International Law*, 2015, s. 437–464; Chen Dingding, "China's Participation in the International Human Rights Regime: A State Identity Perspective", *Chinese Journal of International Politics*, Vol. 2, 2009, s. 399–419.

[33] Xiaohui Wu, "From Assimilation to Autonomy: Realizing Ethnic Minority Rights in China's National Autonomous Regions", *Chinese Journal of International Law*, 2014, s. 55–90.

[34] Christopher Marsh, "Revisiting China's "Great Wall" of Separation: Religious Liberty in China Today", *Journal of Church and State*, Vol. 50, No. 2, 2008, s. 205-211.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

olarak durmaktadır.[35] Çin, DTÖ üyeliğinden sonra çeşitli çalışmalardan sonra ancak uluslararası normlara uymak konusunda 2008'de anti-monopol yasasını çıkarabilmiştir.[36]

Çin'in büyümesi dış ticaret fazlasına dayalı olarak gerçekleşmektedir. 2008 ekonomik krizi bu anlamda hem olumlu hem de olumsuz olarak etki etmektedir. Olumlu açıdan ekonomiye devlet müdahalesi yaygınlaştığı için Çin kendi ekonomik modeli konusunda bir meşruiyet kazanmış oldu.[37] Olumsuz olarak ise ihracat yapacağı ülkelerdeki talep daralması ekonomik büyümesinin hızının azalması olarak karşımıza çıkmaktadır.[38] Yani aslında 2008 krizi ile birlikte Çin'in de ihracattaki hızı azalmış[39] ki bu durum da Çin'in gücünün veya barışçıl yükselişinin önünde bir engeldir.

Çin'in Mao'dan sonraki en güçlü başkanı olarak kabul edilen Xi Jinping'in döneminde bu sorunlar sınıflandırılmış ve çözüm için arayışlar artmıştır. Bunlardan içerdeki sorunlar giderek artan yolsuzluk vakalarının çözümü; ÇKP içindeki hizipçi kavgaları bertaraf etmek ve güçlü bir disiplin sağlamak; sosyal eşitsizlik sorunu; yanlış yönetim sorunu; Müslüman Uygurlar sorunu ile öne çıkan ancak geniş açıdan ele alınıp çözüm bulunması gereken bir etnik azınlık ve kültürel haklarına ilişkin sorunlar; politik, sosyal ve kültürel boyutları ve sonuçları olan ve giderek ciddiyeti artacak olan bir nesil açığı (nüfus) sorunu; bankacılık ve finansal sektör sorunları çözüm bekleyen sorunlar olarak görülmektedir.[40]

3. Çin'in Harmonik Toplum ve Harmonik Dünya Politikası

Çin, hızlı yükselişinin ve önereceği dünya düzeninin önündeki engelleri aşmak için 2000'li yıllarda Konfüçyüs'ü yeniden keşfetmiştir. Konfüçyüs hem değişen dünyadaki Çin imajına hem de kendi toplumunun dejenere olmasına

---

[35] Wenwei Guan, *Intellectual Property Theory and Practice: A Critical Examination of China's TRIPS Compliance and Beyond*, New York: Springer, 2014, s. 7-9.

[36] Dan Wei, "China's Anti-Monopoly Law and its Merger Enforcement: Convergence and Flexibility", *Journal of International Economic Law,* Vol. 14, No. 4, 2011, s. 808.

[37] Barry Naughton, "China's Response to the Global Crisis, and the Lessons Learned", Dali L. Yang (ed.), *The Global Recession and China's Political Economy,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s.15.

[38] Sarah Y. Tong, "Global Crisis and China's Trade Adjustment", Dali L. Yang (ed.), *The Global Recession and China's Political Economy,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 101-102.

[39] Ran Jing, "The Collapse Speed of China's Exports in the 2008–2009 Financial Crisis", *CESifo Economic Studies,* Vol. 58, No. 4, 2012, s. 650.

[40] Roland Benedikter, "Xi Jinping's China. The Motive behind China's Current Transition: Foreign Success is Changing Domestic Behavior", Roland Benedikter and Verena Nowotny (ed), *China's Road Ahead: Problems, Questions, Perspectives,* New York: Springer, 2014, s. 1-19.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

engel olacak bir aygıt olarak görülmüştür. Konfüçyüsçü düşünce veya Konfüçyüs, Çin için Soğuk Savaş sonrası barışçıl yükselişin ve kalkınmanın yumuşak güç yüzü olarak kabul görmüştür. Hem Tayvan hem de anakarada ortak kimlik olarak kabul görmekte ve tek Çin için veya Çin'in yeniden birleşmesi için bir araçtır. Aynı şekilde Konfüçyüsçü düşünce, hiyerarşik bir düzene dayanır ve komünist Çin'de zaten durum budur. Bu bakımdan, Konfüçyüs içerde otoriter rejimi ve sıkı düzeni meşrulaştırırken dışarıda iyilikçi bir Çin imajı oluşturulmasına ve yumuşak gücün artmasına hizmet etmektedir.[41] Harmoni söylemi veya politikası da bu bakımdan Konfüçyüsçü düşünceden uyarlanmıştır.

Yeni Çin stratejisi olarak da kabul edilebileceğimiz *Harmonik Dünya* veya *Büyük Harmoni* için kurumsal uyum olmalıdır ki dünyayı bütünleştirsin; güç uyumu olmalıdır ki bu da barış getirsin ve değerlerin uyumu olmalı ki bu da açıklık, eşit egemenlik ve farklı sosyal ve ekonomik modellere saygı gibi unsurlara dayanmaktadır. Büyük harmoni için öncelikle Çin güvenli bir çevre inşa edecektir. İkinci aşamada kendi bölgesi dışında da Çin çıkarlarını garantiye alacak (küresel) güvenli bir dünya inşa edilecek ve nihai aşamada ise, en büyük güç haline gelmiş olan Çin uluslararası toplumun kabul edeceği yeni bir politik ve ekonomik düzen kuracak ve yönetecektir.[42]

Harmoni içindeki toplum resmi bir program veya proje olarak Hu Jintao tarafından 2004 yılında ÇKP içinde söylemleştirilmiş ve 2006'da da olgunlaştırılmıştır. Bu projede ana hedef Çin halkını *harmonik* hale getirmek olmuştur. Bunun için toplumun kanuni yönetim, adalet ve açıklık, istikrar, düzen, birlik ve kardeşlik, insan ve doğa arasındaki uyum gibi ilkeler belirlenmiştir. Pratik anlamda ise gelirin yeniden dağıtımı, orta sınıfın gelişmesi, hızlı ekonomik büyümenin yarattığı eşitsizliklerin azaltılması, eğitim ve fırsat arayışının teşvik edilmesi gibi birçok adım planlanmıştır.[43] Akademik anlamda ise, Hu Jintao "harmonik toplum" söylemini ve politikasını duyurduktan sonra konuya ilişkin çalışmalar hızla artmaya başlamıştır.[44]

Harmoni projesini pratiğe dökmek için halkın zihninde kolay yer

---

[41] Kelvin C. K. Cheung, "Appropriating Confucianism: Soft Power, Primordial Sentiment, and Authoritarianism", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 31-43.

[42] Daniel Lynch, "Chinese Thinking on the Future of International Relations: Realism as the *Ti*, Rationalism as the *Yong*?", *The China Quarterly*, Vol. 197, 2009, s. 87-107.

[43] Elena Caprioni, "The Harmonious Language of Young Hans in Urumqi, Xinjiang", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 112.

[44] Peter Hays Gries, "Harmony, Hegemony, &U.S.-China Relations", *World Literature Today*, Vol. 81, No. 4, 2007, s. 44-47.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

edecek şekilde doğru ve yanlış listesi hazırlanmıştır. 2006'da duyurulan bu liste *Sekiz Yap Sekiz Yapma* veya *Sekiz Onur ve Yüzkarası* gibi isimlerle anılmakta ve vatanseverlik, dürüstlük, kendini kontrol ve kendini adama gibi harmoniyi oluşturacak şeylerin bir özetidir. [45] *1. Senin olan Ülkeni sev; Ona zarar verme. 2. Halka hizmet et; Onlara asla ihanet etme. 3. Bilime uy; hurafelerden kurtul. 4. Çalışkan ol; tembel olma. 5. Birlik kal ve birbirine yardım et; başkasının zararına kazanç sağlama. 6. Dürüst ve güvenilir ol; kar için etiği feda etme. 7. Disiplinli ve kanuna uyan ol; kaotik ve kanunsuz olma. 8. Planlı yaşa, sıkı çalış; lüks ve zevk içinde debelenme*

Parti tutanaklarında Harmonik sosyalist toplum, "kanun yönetimi altında demokratik bir toplum, eşitlik ve adalet üzerine kurulu bir toplum, dürüst ve müşfik bir toplum ve içinde insanların doğayla uyum içinde yaşadığı istikrarlı, güçlü ve düzenli bir toplum" olarak tanımlanmıştır. [46] Söylemsel bir bütünlük oluşturularak her platform harmonik sosyalist toplum için kullanılmıştır. Örneğin çeşitli eğlence ve anma programları, Olimpiyat oyunları, TV ve müzik programları gibi alanlarda harmonik toplumu anlatan ve kutsayan yayınların sayısı hızla artmış ve buna uygun semboller geliştirilmiştir.[47] İnternet denetimi *yeşil bariyer* adı ile toplumun korunması bağlamında işlenmiştir.[48] Sağlıklı toplum için harmoni projesi bağlamında sağlığa ayrılan bütçeler de arttırılmaya başlamıştır.[49]

Resmi dokümanlarda Harmonik Çin ve Harmonik Dünya olarak da isimlendirilen harmoni projesi için çeşitli hedefler ve söylemler belirlenmiştir. Harmonik dünya için "dünyayı harmoni için zorla" mottosu kullanılmaktadır. Öncelikle barış içinde bir arada yaşamanın beş ilkesi (egemenlik ve ülkesel bütünlüğe karşılıklı saygı, karşılıklı saldırmazlık ve karşılıklı iç işlerine karışmama, eşitlik, karşılıklı fayda ve barışçıl bir arada olma) üzerinden bir dış politika izlemek gerektiği vurgulanmaktadır. Dışarıya karşı da barışçıl kalkınma, kazan-kazan stratejisi ile ülkeyi dışarıya açmak ve barışı sürdürmek

[45] Caprioni, a.g.e., s. 113.

[46] Sharon R. Wesoky, "Harmony and Critique: Chinese Modernity, Harmonious Society, and Contemporary Chinese Feminist Perspectives", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 51-64.

[47] Lauren Gorfinkel, "Promoting a Harmonious Society through CCTV's Music-Entertainment Television Programming", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 71-85.

[48] Sidney Y. Liu, "Harmonious Online Society: The China Model in the Information Age", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 91-106.

[49] Ka-che Yip, "Health Care in a Harmonious Society: Crises and Challenges in Post-1978 China", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012, s. 181-200.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ
ve ortak refah için harmonik dünyanın inşası için çalışmak gerektiği üzerinde durulmaktadır.

Çinlilerin barışsever doğası ve Çin'in dünya barışının koruyucusu olarak çalışması harmonik dünyanın kuruluşuna hizmet edecektir. Çin bütün diğer devletlerin karşı küçük ya da büyük, güçlü ya da zayıf, zengin ya da fakir ayrımı yapmadan eşit olduğunda ısrar etmektedir. Çin bütün halkların kendi siyasal yöntemlerine, kalkınma modellerine derinden saygı duymaktadır. Çin kendi güvenlik politikasının savunma odaklı olduğunu deklare etmektedir. Diğer ülkelerin tehdit edilmesini kabul etmez. En temel vurgulardan birisi de Çin'in her türlü hegemonyacı ve güç politikasına karşı olmasınadır. Kendisi de asla bir hegemonyacı veya genişlemeci politika izlemeyeceğini söylemektedir. Gelişmekte olan ülkeler ile beş prensip bağlamında dostluk ve işbirliği yapacağını belirtirken gelişmiş ülkeler ile stratejik diyaloğu geliştireceği, karşılıklı güveni arttıracağı, işbirliğini derinleştireceği ve ikili ilişkileri de geliştireceğini ifade etmektedir. Çin komşularıyla kazan kazan ilkesi çerçevesinde bölgesel barış ve karşılıklı güvene dayanan samimi ilişkiler geliştireceğini ilan etmektedir. Yine çok taraflı organizasyonlar vasıtası ile üzerine düşen görevleri eksiksiz yapacağını vurgulamaktadır.

Çok taraflı sistemin sadık bir destekleyicisi olarak uluslararası ticaret konusunda da üzerine düşen sorumluluğu yapacağını belirtmektedir. 2001'de DTÖ üyesi olduktan sonra her türlü sorumluluğu yerine getirmiş olmasını örnek olarak sunmaktadır. Yine ticaret ve bölgesel güvenlik için bölgesel ekonomik örgütlere katılmaya devam edecektir. Diğer bölgelerdeki örgütlerle işbirliği yollarının aranması da bu minvalde ele alınmıştır. Çin BM Güvenlik Konseyi kararı ile alınan barış koruma operasyonlarına önemli ölçüde katılım göstermektedir. Ve bunu arttırarak sürdüreceğini ilan etmiştir. Aynı şekilde terörizm karşıtı uluslararası işbirliklerine katılım göstermektedir. Çin kendini gelişmekte olan bir ülke olarak görmekte ve küresel ekonomik krizlerin etkilerinden şikâyet etmektedir. Diğer ülkelerle ortak kalkınmanın başarılabilmesi için harmonik dünya politikasının başarılı olması gerektiği vurgulanmaktadır. Çin harmonik dünyanın herkesin hayrına bir şey olduğunu zira Çin ve diğer bütün ülkelerin aynı dünyada yaşadığı[50] vurgusu öne çıkarılmaktadır.

Resmi söylemler bir tarafa bırakılırsa Çin'in "barışçıl yükseliş" dediği eğilim hem bahsedilen sorunları çözme hem de ABD liderliğindeki düzenin

[50] Resmi söylemler için bakınız: __*General Review of China*, Ministry of Commerce of the People's Republic of China: China International Press, 2011, s. 162-180.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

meşruiyeti ve başarısına ve ABD-Çin ilişkilerinin seyrine bağlıdır.[51] Çin burada statükodan ayrılıp revizyonist bir politika mı izleyecek yoksa batı değerleri ile uyumlu bir yola mı girecek sorusu bu anlamda değerli durmaktadır. Batı değeri bireyci düşünce ile oluşmuşken Çin'in kolektivist değerler ile donatılmış olması ve programlarını buna göre yapıyor olması önemlidir. Çin, Amerikan düzeninin ortaya çıktığı koşullara kıyasla daha iyi oluşturulan kurum ve kuruluşlarla desteklenmiş bir uluslararası ortamda yükselmektedir. Amerikan yükselişi yeni bir uluslararası düzen kurma ve yönetme şeklindeyken Çin, mevcut statü ve düzene uyarak barışçıl yükselişini sürdürmektedir.[52] Çin bazı materyal unsurlarda ABD'yi geçmiş olsa da sofistike konular baz alındığında ciddi bir Amerikan üstünlüğü vardır. Çin'in en zayıf olduğu imaj konusunda yumuşak güç için yaptığı çalışmalar önemli olsa da söz konusu çalışmaların etkilerinin sınırlı olduğu ileri sürülebilir.[53] En kaba tabirle hegemonya veya bir düzen diğerlerinin rızası ile ilişkili olarak yönetici ilkeleri temsil eder. Yani Çin'in materyal güç bağlamında yükselişi otomatik olarak yeni bir düzenin ortaya çıktığı anlamına gelmez.[54] Hatta Denny Roy'un da ifade ettiği üzere Çin'in bölgesinde bile bir lider güç olabilmek için öncelikle çevresini veya komşularını ikna etmesi gerekir.[55]

Yükselen gücünün farkında olarak Çin'in henüz dünya liderliği için hazır olmadığı söylenebilir. Xi Jinping, dünya düzeninin adil olmadığından şikayet ederek dünyada harmoni için çalışmaları gerektiğini vurgulamaktadır.[56] Artık Çin dış politikasının daha girişken olarak değişmeye başladığı konusundaki kaygılar ve tartışmalar artmıştır.[57] Çin'in barışçıl yükselişinin bir savaşa dönüşmeyeceği ileri sürülmektedir. Buna dayanak olarak *Çin istisnacılığı* ortaya atılmaktadır. Çin istisnacılığı dediğimiz olgu dört

[51] Barry Buzan, "China in International Society: Is 'Peaceful Rise' Possible?", *The Chinese Journal of International Politics*, Vol. 3, 2010, s. 5–36.

[52] Barry Buzan, Michael Cox, "China and the US: Comparable Cases of 'Peaceful Rise'?", *The Chinese Journal of International Politics*, Vol. 6, 2013, s. 109-128.

[53] Joseph S. Nye Jr, "American and Chinese Power after the Financial Crisis", *The Washington Quarterly*, Vol. 33, No. 4, 2010, s. 143-153.

[54] Ian Clark, "China and the United States: A Succession of Hegemonies?", *International Affairs*, Vol. 87, No. 1, 2011, s. 13–28.

[55] Denny Roy, "The Foreign Policy of Great-Power China", *Contemporary Southeast Asia*, Vol. 19, No. 2, 1997, s. 121-135.

[56] Roland Benedikter, "China: The Road Ahead", Roland Benedikter, Verena Nowotny (ed.), *China's Road Ahead: Problems, Questions, Perspectives,* New York: Springer, 2014, s. 97.

[57] Alastair Iain Johnston, "How New and Assertive Is China's New Assertiveness?", *International Security*, Vol. 37, No. 4, 2013, s. 7-9. Ayrıca büyük güç kimliği ve girişken dış politika arayışı için bakınız: Shogo Suzuki, "Journey to the West: China Debates Its 'Great Power' Identity", *Millennium: Journal of International Studies,* Vol. 42, No. 3, 2014, s. 632–650.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

bileşenden oluşmaktadır. Bunlar: Çin dışarıya yayılma geleneğine sahip değildir; Çin gücü barışçıl bir doğaya sahiptir; Büyük Çin Seddi'nin de sembolize ettiği gibi Çin önceliği savunmaya vermektedir; Çin dünya düzeni iyi huyludur ki bunu *Tabiiyet Sistemi* ispatlamıştır. Çinliler için Çin istisnacılığı barışçıl yükselişin teorisi olmanın yanında bir politika ve söylem olarak da işlev görmektedir.[58]

Çin istisnacılığı politika olarak hem ikili ilişkiler seviyesinde hem de kıtasal seviyede *karşılıklı fayda ve kazan-kazan*; büyük güç reformculuğu, iyilikçi barışseverlik ve harmonik katılımcılık özelliklerini barındırır. Çin istisnacılığı böylece mevcut uluslararası sistemin sorunlarına bir çözüm olarak sunulmaktadır.[59] Buradaki endişe aslında gelecekte Çin'in şu anda iddia ettiği şekilde davranıp davranmayacağıdır. Çin yükselişini sürdürdükçe daha saldırgan ve revizyonist davranacağı veya hatta şimdiden bazı gizli hegemonik planları olduğu yönünde endişeler vardır. Mevcut Çinli elitler Büyük Harmoni, barışçıl yükseliş gibi ilkelere vurgu yapıp buna inansalar bile dünyanın geçmişteki tecrübeleri bu kaygıları beslemektedir.[60] Avery Goldstein'e göre, 2010 yılından beri Çin girişimleri bu kaygıları haklı çıkarmaktadır.[61]

Çin'in yükselişine pozitif bakan görüşlere göre Çinlilerin başlattığı projeler ve söylemler ve Konfüçyüs gibi evrensel değerlerin referans alınması Çin'in önereceği düzen için normatif yumuşak güç olarak katkılar verebilir.[62] Barışçıl yükseliş ile Çin, çevresindeki ülkeler ile işbirliği, fırsat ve avantajlar yaratacak şekilde davranabilir ve bir tehdit olmaktan çıkar. Bu bakımdan, barışçıl yükseliş de tıpkı Çin istisnacılığı gibi, barış ve kalkınma; Çin asla bir hegemonya kurmayacağı ve herkes için bir kazan-kazan ilişkisine[63] dayanır.

Çin düzeni önerisi veya Pax Sinica Çin'in kadim birikiminden de fazlası ile faydalanmaktadır. *Tianxia* kavramının yeniden keşfi ve Tabiiyet Sistemi yani Çin dünya düzeni böylece yeniden ele alınmaya başlamıştır.

---

[58] Yuan-kang Wang, "The Myth of Chinese Exceptionalism: A Historical Perspective on China's Rise" Vinod K. Aggarwal, Sara A. Newland (ed.), *Responding to China's Rise: US and EU Strategies*, New York: Springer, 2015, s. 51-71.

[59] Çin istisnacılığının daha geniş ve karşılaştırmalı analizi için bakınız: Benjamin Ho, "Understanding Chinese Exceptionalism: China's Rise, Its Goodness, and Greatness", *Alternatives: Global, Local, Political*, Vol. 39, No. 3, 2014, s. 164-176.

[60] Jeffrey W. Legro, "What China Will Want: The Future Intentions of a Rising Power", *Perspectives on Politics*, Vol. 5, No. 3, 2007, s. 515-534.

[61] Avery Goldstein, "First Things First: The Pressing Danger of Crisis Instability in U.S.-China Relations", *International Security*, Vol. 37, No. 4, 2013, s, 49-50.

[62] Mark Chou, "Projections of China's Normative Soft Power", *Australian Journal of International Affairs*, Vol. 69, No. 1, 2015, s. 104-114.

[63] Alex Liebman, "Trickle-down Hegemony? China's "Peaceful Rise" and Dam Building on the Mekong", *Contemporary Southeast Asia,* Vol. 27, No. 2, 2005, s. 281-284.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Konfüçyüs temelli olarak kadim Çin düşüncesinde ilahi olan ile dünyevi olan arasında doğal bir harmoni olduğundan evren bütün olarak barışçıl ve harmoni içindedir. Sosyal ve kozmik harmoniyi ifade eden bu anlayış ile *Pax Sinica* merkezde Çin'in olduğu her anlamıyla Çin üstünlüğüne dayanan hiyerarşik düzeni anlatmaktadır.[64] Yani geleneksel Çin dünya düzeni, öncelikle Çin merkezli ve kültürel üstünlük üzerine kuruludur.[65] Tarihsel olarak da bahsedilen dünya düzenin uygulama adına *Tabiiyet Sistemi* denmektedir. Bu sistemin özü, aslında, asimetrik bir güç dağılımında imparatorun ilişkide olduğu diğer birimler üzerindeki hakimiyetini anlatan ve onların da hükmedene övgüde/saygıda bulunduğu ve vergi ödediği bir düzendir. Bu sistemi kullanan hanedanlıklar refah ve zenginliğin kontrolü ve yeniden dağıtımını[66] yaparak kendi meşruiyetlerini sağlamıştır.

Sonuç

Çin Mao'nun ölümünden sonra reform hareketlerine başlayarak önce yabancı sermayeye ülkeyi açarak ticari, ekonomik ve endüstriyel olarak dünya ile entegrasyonunu sağlamaya başlamıştır. İstikrarlı şekilde yüksek oranlı ekonomik büyüme ile dünyanın ikinci büyük ekonomisi haline gelmeyi de başarmıştır. Çinliler bu süreci barışçıl yükseliş olarak değerlendirmektedir. Çin'in bu büyümesi önemli oranda Amerikan liderliğine dayanan mevcut dünya düzeninin çarkları içinde gerçekleşmiştir. Çinli politik ve akademik elitler dünyada Çin'in hakkettiği saygıyı almadığını ve bu durumun değişmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu bakımdan Çin Amerikan tek taraflı politikalarına da karşı çıkarak çok taraflılık üzerine politikalar geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu anlayış zamanla *beş prensip, barışçıl yükseliş, ortak kalkınma, dış politikada çok taraflılık, harmonik toplum, harmonik dünya* gibi söylem ve politikalar ile uygulama alanlarına da aktarılmaya çalışılmaktadır. Bu amaç için Konfüçyüs, tabiiyet sistemi, Çin Okulu, Pax Sinica gibi modern ve kadim birikimlerden de fayda umulmaktadır.

Olası bir Çin düzeninin önünde başta *insan hakları* konusu olmak üzere *demokratikleşme, gelir dağılımı adaletsizliği, çevresel sorunlar, küresel krizler ve pazarın daralması (2008 krizi gibi), bankacılık ve finans konusu, insani*

[64] Zhang Yongjin and Barry Buzan, "The Tributary System as International Society in Theory and Practice", *The Chinese Journal of International Politics,* Vol. 5, 2012, 4-36.
[65] Li Zhaojie (James Li), "Traditional Chinese World Order", *Chinese Journal of International Law*, 2002, s. 20-48.
[66] Peter Fibiger Bang, "Commanding and Consuming the World: Empire, Tribute, and Trade in Roman and Chinese History", Walter Scheidel (ed.), *Rome and China: Comparative Perspectives on Ancient World Empires,* Oxford: Oxford University Press, 2009, s. 102-104.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

sermaye (gelecekte temel bir sorun olacağı üzerinden), iç göç, Tayvan Sorunu (yakın uluslararası sorunlar da), politik yolsuzluklar, azınlık sorunları gibi çözmesi gereken ciddi sorunları da bulunmaktadır. Çin her yönü ile henüz tam olarak gelişmiş bir ülke değildir. Çin, bu sorunlarını çözdükçe ve kapasitesini geliştirdikçe önce kendi bölgesinde olmak üzere yeni bir düzenin oluşumunda rol oynayabilir.

CHINA'S HARMONIOUS WORLD POLICY AND WORLD ORDER

Abstract

Hu Jintao's call at the United Nations in 2005 for a "harmonious world" into a very different context. Harmonious society explained based upon "democracy and rule of law, justice and equality, trust and truthfulness, amity and vitality, order and stability, and a harmonious relations with nature". Theoretical work is on the rise for the Harmonious World or the Great Harmony, which is modernized from Confucian thought and can be regarded as the new Chinese strategy. For the Great Harmony, there must be institutional harmony so that it can integrate the world. On the other side, there must be power harmony, which brings peace. It works like a kind of power balance. The other is the harmony of the values, which also includes clarity, equal sovereignty and respect for different social and economic models. Some realist Chinese also theorize the future of China in three stages: First, China will build a safe environment. Secondly, a (globally) safe world will be built outside the region to guarantee Chinese interests. In the third stage, China will now become the greatest power and the task will be to plan and manage a new international economic and political order that will be accepted by the international community. Practicing the Harmony project has benefited from various slogans. They are formulated as Five Standards, Four Virtues and Three Love. Five standards: principles of conduct such as courtesy, decency, hygiene, discipline and morality; four virtues: points of beauty such as reason, language, behavior and environment; three love represents love with enthusiasm the party, the country and socialism.

China has three core interests such as political stability, namely, of the Communist Party of China (CPC) leadership and the socialist system; sovereign security, territorial integrity, and national unification; and sustainable economic and social development. As China has become the world's second-largest economy, her national interests have naturally expanded and become more specifically defined, and the pursuit of those interests has become more realistic and flexible. The increase of Chinese

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

economic and military capabilities has begun to enable the Beijing leadership to secure many widely defined core interests as a great power. China's long-term strategic goal is to catch up with developed countries in building "a prosperous and strong modern country" with a high degree of internal harmony. China's grand strategy is to achieve those fundamental core interests effectively and efficiently by catching up with the developed countries. With the Harmony policy, China has normatively taken a "soft power" instrument as well. Some scholars in China support Deng's "keeping a low profile" in order to "rise peacefully" and build "a harmonious world." Some strategists in China the rise of China will inevitably encounter American containment. China needs to become a world-class power. Additionally some believes that "peaceful rise" must include a military rise with Chinese characteristics that is defensive, peaceful, limited, necessary, important, and urgent. The rhetoric of harmonious society and harmonious world can be seen as the composition of the great power strategy for China.

Kaynakça

__*General Review of China*, Ministry of Commerce of the People's Republic of China: China International Press, 2011.

Amin, Samir, "US Hegemony: Need to Reshape European Politics", *Economic and Political Weekly,* Vol. 34, No. 21, 1999.

Bang, Peter Fibiger, "Commanding and Consuming the World: Empire, Tribute, and Trade in Roman and Chinese History", Walter Scheidel (ed.), *Rome and China: Comparative Perspectives on Ancient World Empires,* Oxford: Oxford University Press, 2009.

Beason, Mark and Richard Higgott, "Hegemony, Institutionalism and US Foreign Policy: Theory and Practice in Comparative Historical Perspective", *Third World Quarterly,* Vol. 26, No. 7.

Benedikter, Roland, "China: The Road Ahead", Roland Benedikter and Verena Nowotny (ed.), *China's Road Ahead: Problems, Questions, Perspectives,* New York: Springer, 2014.

Benedikter, Roland, "Xi Jinping's China. The Motive behind China's Current Transition: Foreign Success is Changing Domestic Behavior", Roland Benedikter and Verena Nowotny, *China's Road Ahead: Problems, Questions, Perspectives,* New York: Springer, 2014.

Benedikter, Roland. "The Cry for Chinese Democratization: Between Idealism

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

and Realism", Roland Benedikter and Verena Nowotny, *China's Road Ahead: Problems, Questions, Perspectives,* New York: Springer, 2014.

Buzan, Barry and Michael Cox, "China and the US: Comparable Cases of 'Peaceful Rise'?", *The Chinese Journal of International Politics*, Vol. 6, 2013.

Buzan, Barry, "China in International Society: Is 'Peaceful Rise' Possible?", *The Chinese Journal of International Politics*, Vol. 3, 2010.

Caprioni, Elena, "The Harmonious Language of Young Hans in Urumqi, Xinjiang", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Chan, Gerald, *China's Compliance in Global Affairs: Trade, Arms Control, Environmental Protection, Human Rights*, Singapore: World Scientific Publishing, 2006.

Chan, Phil C.W., "Human Rights and Democracy with Chinese Characteristics?", Human Rights Law Review, Vol. 13, No. 4, 2013.

Chase-Dunn, Christopher et al., "The Trajectory of the United Sates in the World-System: A Quantitative Reflection", *Sociological Perspectives,* Vol. 48, No. 2, 2005.

Cheung, Kelvin C. K., "Appropriating Confucianism: Soft Power, Primordial Sentiment, and Authoritarianism", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Chou, Mark, "Projections of China's Normative Soft Power", *Australian Journal of International Affairs*, Vol. 69, No. 1, 2015.

Clark, Ian, "China and the United States: A Succession of Hegemonies?", *International Affairs*, Vol. 87, No. 1, 2011.

Cox, Michael, "American Power before and after 11 September: Dizzy with Success?", *International Affairs*, Vol. 78, No. 2, 2002.

Dingding, Chen, "China's Participation in the International Human Rights Regime: A State Identity Perspective", *Chinese Journal of International Politics*, Vol. 2, 2009.

Fullen, Mike et al., "Soil Erosion and Conservation on Subtropical Arable in

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Yunnan Province, South-west China, Terry Cannon (ed.), *China's Economic Growth The Impact on Regions, Migration and the Environment,* London: Macmillan Press, 2000.

Goldstein, Avery, "First Things First: The Pressing Danger of Crisis Instability in U.S.-China Relations", *International Security*, Vol. 37, No. 4, 2013.

Golub, Philip S., "Imperial Politics, Imperial Will and the Crisis of US Hegemony", *Review of International Political Economy*, Vol. 11, No. 4, 2004.

Gorfinkel, Lauren, "Promoting a Harmonious Society through CCTV's Music-Entertainment Television Programming", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Gries, Peter Hays, "Harmony, Hegemony, &U.S.-China Relations", *World Literature Today*, Vol. 81, No. 4, 2007.

Guan, Wenwei, *Intellectual Property Theory and Practice: A Critical Examination of China's TRIPS Compliance and Beyond*, New York: Springer, 2014.

Gustafsson, Björn et al., "Why are Household Incomes more Unequally Distributed in China than in Russia?", *Cambridge Journal of Economics,* Vol. 35, 2011.

Hensman, Rohini and Marinella Correggia, "US Dollar Hegemony: The Soft Underbelly of Empire", *Economic and Political Weekly*, Vol. 40, No. 12, 2005.

Ho Benjamin, "Understanding Chinese Exceptionalism: China's Rise, Its Goodness, and Greatness", *Alternatives: Global, Local, Political*, Vol. 39, No. 3, 2014.

Ikenberry, G. John, "Institutions, Strategic Restraint, and the Persistence of American Postwar Order", *International Security*, Vol. 23, No. 3, 1998-1999.

Inoguchi, Takashi, "World Order Debates in the Twentieth Century: Through the Eyes of the Two-level Game and the Second Image (Reversed)", *The Chinese Journal of International Politics*, Vol. 3, 2010.

Jing, Ran, "The Collapse Speed of China's Exports in the 2008–2009 Financial Crisis", *CESifo Economic Studies,* Vol. 58, No. 4, 2012.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Johnston, Alastair Iain, "How New and Assertive Is China's New Assertiveness?", *International Security*, Vol. 37, No. 4, 2013.

Layne, Christopher, "US Hegemony in a Unipolar World: Here to Stay or Sic Transit Gloria?", *International Studies Review,* Vol. 11, 2009.

Legro, Jeffrey W., "What China Will Want: The Future Intentions of a Rising Power", *Perspectives on Politics*, Vol. 5, No. 3, 2007.

Li, Zhaojie (James Li), "Traditional Chinese World Order", *Chinese Journal of International Law*, 2002.

Lieber, Robert J., "Falling Upwards: Declinism: The Box Set", *World Affairs*, Vol. 171, No. 1, 2008, s. 48-56.

Liebman, Alex, "Trickle-down Hegemony? China's "Peaceful Rise" and Dam Building on the Mekong", *Contemporary Southeast Asia,* Vol. 27, No. 2, 2005.

Lin, Justin Y. and Jintao Xu, "The Potential for Green Growth and Structural Transformation in China", *Oxford Review of Economic Policy*, Vol. 30, No. 3, 2014.

Liu, Sidney Y., "Harmonious Online Society: The China Model in the Information Age", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Lo, Chi, *Understanding China's Growth: Forces that Drive China's Economic Future,* London: Palgrave Macmillan, 2007.

Lusane, Clarence, ""We Must Lead the World:" The Obama Doctrine and the Re-branding of U.S. Hegemony", *The Black Scholar*, Vol. 38, No. 1, 2008.

Lynch, Daniel, "Chinese Thinking on the Future of International Relations: Realism as the *Ti*, Rationalism as the *Yong*?", *The China Quarterly*, Vol. 197, 2009.

Marsh, Christopher, "Revisiting China's "Great Wall" of Separation: Religious Liberty in China Today", *Journal of Church and State*, Vol. 50, No. 2, 2008.

Martins, Carlos Eduardo and Timothy Thompson, "The Impasses of U.S. Hegemony: Perspectives for the Twenty-first Century", *Latin American*

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Perspectives, Vol. 34, No. 1, 2007.

Naughton, Barry, "China's Response to the Global Crisis, and the Lessons Learned", Dali L. Yang (ed.), *The Global Recession and China's Political Economy,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Nye, Joseph S. Jr, "American and Chinese Power after the Financial Crisis", *The Washington Quarterly*, Vol. 33, No. 4, 2010.

Odom, William E., "American Hegemony: How to Use It, How to Lose It", Proceedings of the American Philosophical Society, Vol. 151, No. 4, 2007.

Pfaff, William, "The Question of Hegemony", *Foreign Affairs,* Vol. 80, No. 1, 2001.

Pu, Mou, "Green Market and Green Economy", Xiaoxi Li, Biliang Hu (ed.), *China's New Deal: The Development of China's Economy under the International Financial Crisis,* New York: Nova Science Publishers, 2011.

Roy, Denny, "The Foreign Policy of Great-Power China", *Contemporary Southeast Asia*, Vol. 19, No. 2, 1997.

Saich, Tony, *Governance and politics of China*, New York: Palgrave Macmillan, 2004.

Sakellaropoulos, Spyros and Panagiotis Sotiris, "American Foreign Policy as Modern Imperialism: From Armed Humanitarianism to Preemptive War", *Science & Society,* Vol. 72, No. 2, 2008, s. 208-235.

Shifrinson, Joshua R. Itzkowitz and Michael Beckley, "Correspondence: Debating China's Rise and U.S. Decline", *International Security*, Vol. 37, No. 3, 2012.

Subedi, Surya P., "China's Approach to Human Rights and the UN Human Rights Agenda", *Chinese Journal of International Law*, 2015.

Sun, Pinghua, *Human Rights Protection System in China*, New York: Springer, 2014.

Suzuki, Shogo, "Journey to the West: China Debates Its 'Great Power' Identity", *Millennium: Journal of International Studies,* Vol. 42, No. 3, 2014.

Tong, Sarah Y., "Global Crisis and China's Trade Adjustment", Dali L. Yang

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

(ed.), *The Global Recession and China's Political Economy,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Walker, Martin, "The New American Hegemony", *World Policy Journal*, Vol. 13, No. 2, 1996.

Wallerstein, Immanuel, "The Eagle Has Crash Landed", *Foreign Policy*, No. 131, 2002.

Wang, Yuan-kang, "The Myth of Chinese Exceptionalism: A Historical Perspective on China's Rise", Vinod K. Aggarwal, Sara A. Newland (ed.), *Responding to China's Rise: US and EU Strategies*, New York: Springer, 2015.

Wei, Dan, "China's Anti-Monopoly Law and its Merger Enforcement: Convergence and Flexibility", *Journal of International Economic Law,* Vol. 14, No. 4, 2011.

Wesoky, Sharon R., "Harmony and Critique: Chinese Modernity, Harmonious Society, and Contemporary Chinese Feminist Perspectives", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Wilkinson, David, "Unipolarity without Hegemony", *International Studies Review,* Vol. 1, No. 2, 1999.

Wu, Xiaohui, "From Assimilation to Autonomy: Realizing Ethnic Minority Rights in China's National Autonomous Regions", *Chinese Journal of International Law*, 2014.

Yaqing, Qin, "Rule, Rules, and Relations: Towards a Synthetic Approach to Governance", *The Chinese Journal of International Politics,* Vol. 4, 2011.

Yip, Ka-che, "Health Care in a Harmonious Society: Crises and Challenges in Post-1978 China", Joseph Tse-Hei Lee et al. (ed.), *China's Rise to Power: Conceptions of State Governance,* New York: Palgrave Macmillan, 2012.

Yongjin, Zhang and Barry Buzan, "The Tributary System as International Society in Theory and Practice", *The Chinese Journal of International Politics,* Vol. 5, 2012.

Zwingina, Jonathon S., "The Crisis of Hegemonic Decline: US Disinterest in Africa", *Review of African Political Economy*, No. 38, 1987.